

MERIKÜLA ARENGUKAVA 2018-2023

16.08.2018

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	1
3. KÜLA VÄLIS- JA SISEKESKKONNA ANALÜÜS	6
4. VISIOON	8
5. ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD.....	9
6. MERIKÜLA ARENGUKAVA TEGEVUSKAVA 2018 - 2023	9
8. LÜHIKOKKUVÕTE	13

1. SISSEJUHATUS

Meriküla asub Harjumaal, Harku vallas, Suurupi poolsaare kirdepoolses rannapiirkonnas. Maa poolt on küla piiratud kõrge klindiga (umbes 500 m kaugusel kaldast), teiselt poolt Kakumäe lahega. Külasse sisenev tee on ühtlasi ka väljapääsu teeks. Küla on looduslike tingimuste tõttu naaberküladest küllaltki eraldiseisev ja suur osa territooriumist on looduskaitsealad.

Külaseltsi arengukava on koostatud ühte peamist eesmärki silmas pidades - **Meriküla on ka tulevikus rahulik elupaik, kus on säilinud omapärane loodus.**

Olulisemateks eesmärkideks on küla omanäolisuse säilitamine, oluliste looduslike objektide heakord ja säilimine, kogukonna elujõulisuse hoidmine, traditsioonide loomine ja kinnistamine ning turvalise elukeskkonna tagamine.

Oluline on piirkonna ja selles toimivate tegevustega seotud info jagamine, ühistranspordi võimaluste laienemine küla õpilastele (ja ka

spordi- ja õppekeskuse kasutamise kontekstis), Tilgu tee korrashoid ja areng, koostöö Tilgu sadama omaniku, haldaja ja looduskaitset korraldavate asutustega.

Külaseltsi loomisel peeti tähtsaks koostööd Harku vallavalitsuse, kohalike ettevõtjate, piirkonna suveürituste korraldajate ja kohalike elanike vahel. Külaselts loodi eri vormides koostöö parendamiseks, mitte vastasseisude loomiseks.

Arengukava vastuvõtmise hetkel kinnitasime, et:

- külas on veel kujunemata kindel keskus, aga Tilgu sadama piirkond või spordi- ja õppekeskus on võrdselt olulised kohad kohalike elanike ja kogu valla jaoks.
- Külaelu korraldamisel on olemas eestvedajad ja kaasaaitajad.
- Külaelanikel on tahe kaasa rääkida küla arengut ja stabiilsust puudutavates teemades.

Küla põhilised probleemid:

- **Tilgu teed mõjutavad koormused** - Tilgu tee piirneb mitme looduskaitsealaga ja osaliselt kulgeb tee mööda kõrget mereäärset klindiserva. Tilgu tee on ka sõidukite jaoks kitsas ning vajab parkimise paremat korraldamist. Tilgu tee laiendamine ei ole võimalik, kuna looduskaitsealad ja kruntide piirid on tee servale väga lähedal. Tee on kergliiklejate jaoks veidi ohtlik ja suur osa teest on öösiti pimeduses. Probleemiks on (sõidukitega) liikluseeskirjade rikkujad.
- **Külale oluliste looduslike objektide säilitamine** - igasuguse ehitustegevuse plaanimisest peab külaselts juba eelnevalt teadma ja tuleb teha järelevalvet, et ehitustegevus ei mõjutaks kohalikku loodust, mõlemat klindiserva, väljakujunenud pinnasevete kulgemist, looduskaitsealuseid liike ning merekeskkonda.
- **Külale ligipääs transpordiga** - Küla asub Rannamõisa-Klooga maantee bussipeatustest teed mööda 3-5 km kaugusel ja ühistransport nende jaoks, kel ei ole sõidukeid, on puudulik. Küla probleemiks on ka sõidukite piiratud vastuvõtt siis, kui lühikese ajavahemiku jooksul väljastpoolt küla palju inimesi külastab.

2. KÜLA LÜHIKIRJELDUS

Ajalooline taust

Siinset kanti on Merikülaks kutsutud enam kui sajandi. Viimased andmed selle kohta pärinevad 20. sajandi neljakümnendatest aastatest ning seda kinnitavad ajaloolised kaardid Riigiarhiivis.

Esimene kaart, kus kohanimi Merreküla märgitud, pärineb aastast 1798 (Ludwig August Mellini koostatud Eestimaa kubermangu kaartitel). 18. sajandi alguse (1711) kirikuraamatutes on Merküla elanikuks märgitud kaks Mihklit ja Merküla sepp. Merküla kohanimena on ajaloolistel kaartidel märgitud ja seda kanti tunti kuni nõukogude okupatsioonini Merkülana. Nõukogude ajal oli see piiritsoon, mereäärses piirkonnas vabalt liikumine aktsepteeritav ei olnud ja nii nähtavasti see nimi ametlikuna ka unustuse hõlma vajas.

Ometi see külanimi elas kohalike suus edasi. Suuremad objektid nimetati Meriküla nimega (kordon, üks uus tänav, üks kaitsala krunt, veepuhastusjaam jm).

Meriküla rannas on olnud kaks sadamakohta, kust paekive suurlinnadesse (nt Peterburi) veeti. Harrastuskalapüük on ajalooliselt olnud väga oluline tegevus ja selle tegevuse säilimist ja jätkumist on EL fondide abil toetatud (Tilgu kalasadama taastamise meetmed).

Aastal 2017 esitati külaelanike poolt vallavolikogule teine taotlus küla moodustamise kohta Tilgu tee ümbruses (Suurupi, Muraste ja Ilmandu külade rannaaladest). 2018. aasta märtsi algul jõudis Meriküla omaette haldusterritooriumiks loomise protsess lõpuni.

2018. a keskpäigas on püsielanikke Statistikaameti andmetel 141, tegelikult paarisaja ringis, neist enamus pered lastega. Suviti suureneb küla elanikkond hinnanguliselt mõnekümne elaniku võrra.

Küla paiknemine

Meriküla asub Eesti põhjarannikul Harjumaal Harku vallas Suurupi poolsaare kirdepoolsel küljel - küla paikneb piki merekallast Suurupi poolsaare kirderannikul. Maa poolt (ehk edela poolt) külgnub küla Ilmandu ja Muraste külaga, loodepoolses otsas Suurupi ja kagupoolses otsas Rannamõisa külaga. Rannikualadele mitte harjumuspärasena on Meriküla väheste ajalooliste talukohtadega piirkond, kuhu ei ole tekkinud tiheasustust vee piirile lähedale ja asustus on koondunud küla läbiva ajaloolise peatäna Tilgu tee äärde. Vahemaa Tabasaluga on linnulennult 4 km, Muraste keskus asub linnulennult 1,5 km kaugusel, reaalselt teed mööda umbes 10 km. Tallinnasse Haabersti keskusele on 15 km.

Küla looduslikud olud

Merikülas on pikad ja (kuni 20 m) kõrged klindiservad nii otse mere kaldal kui ka paralleelselt jooksev 400-600 m kaugusel kaldast ning enamik külast on kaetud kõrge metsaga. Tilgu sadamakoha lähistel on kaitsealune kivikülv ja Tilgu koopad. Enamik küla territooriumist on looduskaitseala, neid on meie piirkonnas kaks - Rannamõisa maastikukaitseala ja Muraste looduskaitseala. Külas asub mitu kaitsealust taime- ja loomaliiki. Külas asuvas metsapiirkonnas elavad nii väike- kui suurulukid.

[Muraste looduskaitseala](#) suurus on 141,1 hektarit. Alal kaitstakse lõiku Põhja-Eesti pangast (klindist) ning haruldasi Eesti metsakooslusi (pangametsas), pärismaist loomastikku ja taimestikku ning mitmeid elupaigatüüpe - hallid lited, lubjakivipaljandid, vanad loodusmetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad, rusukallete ja jäärakute metsad. Looduskaitsealal on liigirikas linnustik: esineb punarind, käblik, võsaraat, metskiur, mustpea-põõsalind, käosulane, väike- ja salu-lehelind, leevike jt.

Loodusolude mõju külale

Meri õonestab ohtlikult kallast ja lõhub kunagisi sadamarajatisi ja osaliselt ohustab ka Tilgu teed. Lammutustegevuse peatamiseks on rannajoont osaliselt kindlustatud lisatäite ja kividega. Tormid muudavad pikkamisi merepiiri sadama lähistel ning liivastes randades.

Tilgu teel liiklejaid ohustavad puud, mis on vanad ja elutud, looduskaitse piirangute tõttu ei tohi neid eemaldada.

Tilgu teed kasutavad ja ületavad ka suurulukid, linnupojad, konnad jt. Metssead on kodusaedades pinnast rikkunud.

Ajaloolised objektid

Peeter Suure merekindluste rannapatarei osana on Merikülas endised maastikuehitised ja helgiheitja varjend. Merikülas on ka vanad piirivalvega seotud objektid, nt vana piirivalvetorn. Merikülas on ka Kivivabriku talu alad, mis kunagi oli läheduses asuvast kaevandusest toodud paekivi töötlemise ja edasiviimise kohaks.

Külapirkonna majandustegevused

Tööhõive külas on madal. Tööl käiakse külast väljaspool. Tööstust ja turismindust külas ei ole. Praegu on osa endisest Sisekaitseakadeemia

õppekeskusest üle antud valla omandisse. Hoonete ja territooriumi kasutuse üle läbirääkimised veel käivad. Võimalik, et õppekeskust saavad osaliselt kasutama hakata ka erasektor ja väikeettevõtlusega tegelejad.

Tilgu sadama territoorium kuulub kohalikule omavalitsusele ja ala on rendile antud Tilgu sadama jahtklubile.

Küla infrastruktuur

Küla ei ole elanike arvu arvestades vallas kõige väiksem. Lähim kauplus ja kool asuvad linnulennult Muraste keskusel, aga samade asutustega Tabasalu (kus ka rohkem muid teenuseid) on küla tegelikuks tõmbekeskuseks.

Küla elektrivõrgustik on kaasaegne, uuendatud viimati 2016. aastal. Peatänav Tilgu tee on asfaltkattega, tee haldaja on Maanteeamet. Tsentraalse veetrassi ja kanalisatsiooniga on varustatud osad majapidamised, reovee kogumine on paljudel kinnistutel lahendatud kogumiskaevudega. Külas toimib süsteemne jäätmevedu.

Telefoni- ja internetiühendus on enamasti lahendatud läbi õhu, kuigi osa külapiirkonnast läbib valguskaabel, mis on veetud õppekeskuse ja mobiilside mastini. Kaabel algab Klooga maantee äärest ja läbib Muraste keskusel.

Külal on kehv otsejuurdepääs Muraste keskuseni. Võimalik minna jala-jalgrattaga mööda järsku metsateed või Kolmiku elurajooni arendusel ehitatud torustikku toetava konstruktsiooni teenindustrepi kaudu, mis on ohtlik.

Küla elanikkond

Meriküla on Harku valla üldplaneeringuga määratud osaliselt tiheasustusala. 2018. aastal on külas ametlikult 141 elanikku.

3. KÜLA VÄLIS- JA SISEKESKKONNA ANALÜÜS

Küla tugevused	Küla nõrkused
Väike elanike arv	
Geograafiline asend	
Looduskaitsealad	Vähene isetegevus
Vahetu mere ja metsa lähedus	Vähe aktiivseid külaelu eestvedajaid
Puhas ja kaunis loodus	Töökohtade ja teenuste vähesus
Kaasaegne suurte elamurajoonide arendus on piirangute tõttu võimatu	Parkimisreeglite rikkumine
Vabaaja veetmise võimalused looduses	Puudub korralik sildumiskoht veesõidukitele
Ametlik rahvusvaheline matkarada	Puudub korralik avalik rand, puudub küla kiige- ja mänguplats
Arenev spordi- ja õppekeskus	Halvas seisukorras (kohati ohtlikud) ja halvasti ligipääsetavad ajaloolised objektid
Korras majad ja õued	Ohtlik metallkonstruktsioon Muraste ja Meriküla vahel, ohtlik vana piirivalvetorn ja kergesti ligipääsetav mobiilside mast ronijatele.
Rahulik, turvaline ja omanäoline	Õised kogunemisalad probleemsetel seltskondadel
Arenev sadam ja noorte purjeõppekool	Külale vaid üks ligipääs transpordile
Kakumäe lähel hobikorras kalapüük	Tilgu tee äärseid kraave ei tohi kaitseala valdaja nõudmisel puhastada.
Maanteeamet hooldab (talvist) Tilgu teed hästi	Võimalikud rahastustaotlused ebaõnnestuvad
Naissaare lähedus	
Naabrivalveüksus või mitu	
Piirkonna elanikel võimalik kalapüügilube taodelda.	
Küla asub Eesti ühes kiiremini arenevatest valdadest	

Küla võimalused	Ohud külale
<p>Stabiilne elanike arv</p> <p>Arenev spordi- ja õppekeskus</p> <p>Tugevad naaberkülad ja MTÜ-d</p> <p>Bussiliiklus spordi- ja õppekeskuse vahel</p> <p>Külaseltsi areng</p> <p>Suvised kultuuriüritused</p> <p>Omanäolisuse säilitamine</p> <p>Loodusturism</p> <p>Rohealad metsloomadele</p> <p>Küla ajalooliste objektide esiletoomine ja kasutamine</p> <p>Mitu objekti, millelt on ümbritsevat võimalik kõrgelt vaadata-vaadelda</p> <p>Rahastamisvõimalused tõuke- jm fondidest</p> <p>Külaelanike kaasamine ühistegevustesse</p> <p>Piirkonna toitlustusteenuse arendamine</p> <p>Esindatus volikogus</p> <p>Kaitseliidu kohalolek spordi- ja õppekeskuses</p>	<p>Tilgu tee piiratud koormustaluvus ja läbilaskevõime</p> <p>Ebaõnnestunult juhitud pinnaseveed kahjustavad Tilgu teed ja mereäärset klinti</p> <p>Veepuhastusjaamaga seotud keskkonnariskid</p> <p>Ajalooliste rajatiste seisukord</p> <p>Väljastpoolt küla tulenev surve, et mere äär muuta linlikuks pargialaks</p> <p>Hooldamata kinnistud ja kinnistutega piirnevad alad, ohtlikud puud Tilgu tee ääres</p> <p>Prügi mererannas ja metsa all, mis eelkõige jäetud väljastpoolt tulnud külastajate poolt</p> <p>Liikluseeskirja sage rikkumine (kiiruse ületamine, parkimine keelualadel)</p> <p>Vesi ja tuul õonestavad klindi kaldaõõnsusi</p> <p>Merereostus, pinnasereostus</p> <p>Heakorrarikkumised, nõrk avaliku korra järelevalve</p> <p>Nõrk külaselts ja esindamatus vallas</p> <p>Tallinna lähedus</p> <p>Loodust koormav spontaanne „turism“</p>

4. VISIOON

Meriküla Seltsi tegevuse eesmärgiks on säilitada küla väljakujunenud naturaalsed keskkonda ja loodust nii palju kui võimalik, teisalt aidata arendada Meriküla kaasaegsete teenuste ja infrastruktuurilahendustega ning hoolitseda külaelanike heaolu eest. Selts peab oma tegevuses leidma optimaalse tasakaalu keskkonna säilitamise ja kaasaegse keskkonna loomise vahel ja edastama oma seisukohti pädevatele institutsioonidele ja organisatsioonidele.

Selts kaitseb oma liikmete soovitud elukeskkonda ja heaolu, esindades elanike seisukohti ja tegutseb eesmärkide elluviimise nimel.

Meriküla on alles 2018. aastal loodud kolme naaberküla osadest ja kogukonna aktiiv on alles koondumas. Meriküla on meelispaiaks neile elanikele ja looduses viibijatele, kellele meeldib vaikus, rahu, mets ja mere lähedus.

Vald on huvitatud küla tasakaalustatud arengust ning aitab igati arengule kaasa.

Küla omanäolisuse indikaatoriteks on:

- Puutumata loodus ja mererand väheste mereäärsete hoonetega;
- korras ja ohutud majad, õued, aiad, vaatamisväärsused, sõiduteed ja teeäärsed;
- väikesadam, valla pea ainuke võimalik merelepääs väikelaevadele;
- puhas merevesi ja rahvamassidest rikkumata rannad;
- korras metsateed;
- Kaasaegne spordi- ja õppekeskus;
- Naissaare lähedus.

Aastaks 2023 on küla kestmiseks loodud järgmised lisaväärtused:

Küla on selle elanike ja külastajate jaoks turvalisem.

Küla läbiv tee on endiselt heas korras ja liiklejate jaoks varasemaga võrreldes ohutum.

Ühisveevarustus- ja kanalisatsioon on jõudnud enamike kinnistuteni, on asendatud vanad veetrassid.

Küla detailplaneeringutega seotud arengud on külaelanikele ette teada ja on võimalus ning õigus osaleda otsustusprotsessides.

Külas ei ole uusi ehituskrunte, ehitada saab vaid vanadele vundamentidele.

Meriküla spordi- ja õppekeskust saavad kasutada ka külaelanikud ja vald sotsiaalsete teenuste pakkujana võimaldab keskuses kohalikele inimestele tööd.

Külaelanikele on tagatud kvaliteetne internetiühendus.

Koostöös vallaga on lahendatud alternatiivse juurdepääsu variant või mitu (sadamasse ja õppekeskusesse nii sõidukitega kui jala) maapoolselt klindilt alla, paremini on korraldatud parkimine ja bussiliiklus. On olemas avariijuurdepääs või mitu mereäärsele piirkonda päästesõidukite jaoks.

Välja on ehitatud nõuetele vastav ja küla tegevust atraktiivsemaks muutev väikesadam.

Rannaäärne klint on inimtegevuste eest kaitstum ja ollakse teadlikum ohtudest, tormid ja pinnaseveed (erosioon) ohustavad vähem küla juurdepääsuteed.

Olemas on vähemalt hooajaliselt toimiv söögikoht.

Matkarajad kulgevad ajalooliste objektide juurest läbi.

5. ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD

Meriküla arengukava kehtib 16.08.2018 kuni 01.08.2023. Külaseltsi juhatus ja/või revisjonikomisjon analüüsib arengukava täitmist ja uuendamise vajadust iga aasta lõpuks. Küla arengukava kuulub muutmisele vastavalt vajadusele (nt muudatused valla arengukavas), aga vähemalt iga viie aasta tagant.

Uue perioodi arengukava, mille eelnõu koostamise eest vastutab külaseltsi juhatus, kooskõlastatakse ja kinnitatakse Meriküla Seltsi üldkoosolekul.

6. MERIKÜLA ARENGUKAVA TEGEVUSKAVA 2018 - 2023

Eesmärk 1: küla elanikkond korraldab ja kontrollib ise oma elutegevust ja keskkonda

Külaseltsi arengukava koostamine, heakskiitmine ja vaheanalüüside koostamine.

Külaseltsi arengukava elluviimine.

Vallaga koostöö detailplaneeringute algatamisel ja menetlemisel.

Külapiirkonna avatuna hoidmine kõigi jaoks, kes piirkonna loodusest ja elanikest lugu peavad.

Valla üldplaneeringu, teede jm planeeringute koostamisel Meriküla sisendite ja huvide lisamine.

Eesmärk 2: külaelu läbi ühistegevuste

Heakorratalgute korraldamine, külale oluliste objektide tähistamine, korrastamine ja juurdepääsude loomine.

Huvitegevuse ja suvelaagrite korraldamine.

Traditsioonide loomine.

Vallaga koostöös ühistegevuste arendamine.

Koostöö piirkonna ettevõtjate, MTÜ-de ja lähikülade seltsidega.

Eesmärk 3: küla avalikud objektid

Mänguplatsi(de) rajamine koos võrkpalliplatsi ja välijõusaaliga.

Eesmärk 4: turvalise ja kvaliteetse elukeskkonna tagamine

Turvalisem ja ohutum keskkond võrreldes 2018. aastaga.

Meriküla piiride tähistamine ja külas viibijate jaoks tekstidega juhiste püstitamine (küla kaart, viidad headele merele juurdepääsudele, soovitusel parkimiseks ja sõidukite kiiruse vähendamiseks, ajalooliste objektide tähistamine jms).

Merikülla turvakaamera või kahe paigaldamine.

Tänavavalgustuse rajamise plaani koostamine, eelkõige soov jätkata Tilgu tee alguse valgustust Romantiku teeni ja sadamani. Looduskaitsealal valgustuse rajamise vältimine.

Toitlustuskoha rajamise toetamine (püsiv, hooajaline või „pop-up“).

Ametlike parkimisalade ja parkimise keelualade määramine koostöös valla ja Maanteeametiga. Sõidukite liikumiskiiruse tõhusamate piirangute seadmine (visuaalsete aeglustusvõtete kasutamine).

Ohtlike puude eemaldamine Tilgu tee äärtest koostöös kaitsealade valdajatega.

Koostöö- ja rahastamisvõimaluste leidmine küla arendamiseks.

Koostöö vabatahtlike päästjatega (Muraste päästekomando, Tilgu Merepääste Selts).

Eesmärk 5: omanäolisus

Küla identiteedi loomine ja kasutuselevõtmine (nt logo, lipp).

Kunagiste talu- ja ajalooliste objektide väärtustamine ja kaitse alla võtmine, vanade kiviaedade taastamine, Meriküllide tamme hoidmine.

Spordi- ja õppekeskusega seotud kasutuspotentsiaali rakendamine.

Matkaraja hooldamine ja laiendamine koos juurdepääsuteedega ajaloolistele objektidele.

Mere äär on avatud kõigile külaelanikele ja külalistele, mere äärde viivad ohutud juurdepääsud.

Ranna-ala on heakorrastatud, avalikes kohtades on sagedasti tühjendatavad prügikonteinerid.

Sadama ja selle parkla lähistel on ohutu ja mugav ujumisrand.

Tööhõive võimaluste aktiivne kasutamine külas toimuvate üritustel ja ühistegevustes.

Puutumatu looduse säilumine niipalju kui võimalik, mõistlikult korrastamine. Hoidumine kaasaegsetest kergliiklusteedest ja parkmetsadest.

Avalik trepp/kaldtee kergliiklejatele maapoolselt klindiservalt alla.

Ranna kõrgetes servades treppide ehitamise vältimine.

Eesmärk 6: külaselts annab oma tegevusest teada

Veebilehe kasutuselevõtmine ja arendamine, külaliski administreerimine, liikmeskonna kohta ülevaate pidamine.

Artiklid valla lehes, küla kroonika jooksev kirjutamine.

Külaseltsi tegevustega seotud dokumentatsiooni arhiveerimine ja veebiressursside haldamine.

Eesmärk 7: korrast küla

Fondidest raha taotlemine erinevate heakorra- ja tegevusprojektide läbiviimiseks.

Kõrvaltänavate tolmuabaks muutmine.

Arengu mõistlik suunamine selliselt, et küla ei oleks väga atraktiivne massiturismi jaoks.

7. MERIKÜLA ARENGUKAVA TEGEVUSPLAAN

---

1. Külaseltsi põhikiri ja arengukava augustiks 2018 on koostatud ja kinnitatud.
  2. Veebileht valmis 2018. aasta lõpuks sh on olemas küla sümboolika.
  3. Külaseltsile oma kogunemiskoht aastal 2018 õppekeskuses või selle territooriumil.
  4. Küla läbiva ametliku matkaraja kulgemine muuta paremini nähtavaks ja läbitavaks ja rohkem suunata looduslikele radadele aastaks 2018. Võimalik ka laudteede või puitsildade rajamine mõnedele pidevalt märgadele metsaradade lõikudele. Soovime taastada juurdepääsud ajaloolistele objektidele.
  5. Ühistransport valla keskusega tihedam kui kord päevas sügisest 2018.
  6. Tilgu tee algusesse ja sadama lähedusse turvakaamera aastaks 2018.
  7. [KOP-fondi](#) toel püstitatud külale sildid, juhendavad viidad koos külakaardiga - 2019.
  8. Tilgu teel parem liikluskorraldus ja parkimine aastaks 2019.
  9. Mõjutada otsustajaid, et rekonstrueeritaks Meriküla puhastusjaama meres asuv torustik, koostöö valla ja Strantumiga 2019. aasta lõpuks.
  10. Vähemalt veel üks naabrivalvepiirkond küla alal aastaks 2019.
  11. Vähemalt üks traditsiooniline külaüritus aastast 2019.
  12. Külaplats lastele ja vabaõhutegevusteks aastaks 2020.
  13. Tänavavalgustuse rajamise jätkamine kuni Tilgu sadamani aastaks 2020.
  14. Tolmuvabad kõrvaltänavad aastaks 2020.
  15. Tilgu tee ääres ohtlikud puud hinnatud aastaks 2021.
  16. Maandada klindiserval oleva tee koormusriskid (maanteeametiga).
  17. Vallaga koostöös töötada välja alternatiivsed lahendused Merikülla, Tilgu sadamasse ning õppekompleksi juurdepääsuks jala, sõidukitega ja operatiivteenuste osutajatele aastaks 2022.
  18. Jalakäijatele uus trepp/kaldtee maapoolselt klindilt alla aastaks 2023.
  19. Luua hea avalik ujumiskoht Tilgu sadama lähisteles aastaks 2023.
  20. Likvideerida ohtlikud ja lagunenud objektid aastaks 2023.
  21. Sadama lähistel ohutu ujumisrand aastaks 2023.
-

---

8. LÜHIKOKKUVÕTE

Kokkuvõtvalt on külaelanike jaoks olulised järgnevad teemad:

looduskaitse, (koolilaste) transport, Tilgu tee valgustus, teekoormused, **alternatiivne juurdepääs külla**, parkimine ja liikluspiirangud, arenev spordi- ja õppekeskus, oma külaplatsi loomine, suvelaagrid (kohalikele) lastele, detailplaneeringud, **reovete puhastamisel setete suunamine merre vastavalt nõuetele**, mereäärse kergliiklustee rajamise vältimine, Tilgu sadama arengud, heakord, matkarada, naabrivalve, valvekaamera(d), talvine teehoolde, **paadiga merelepääs**, ajaloo talletamine jm.

Mitmed teemad eeldavad ka rahastamise korraldamist külaseltsi poolt (liikmemaks, osalustasud, annetused, piletite-meenete müük, vara rendile andmine jm äriiline tegevus).

Meriküla Seltsil on põhikiri, mille alusel seltsi üldkoosolek on andnud juhatusele volitused juhtida küla arengut ja koostööd erinevate asutustega ja ettevõtjatega.

Meriküla arengukava 2018-2023 on kinnitatud Meriküla Seltsi üldkoosolekul nr 2, 16.08.2018.

Allkirjastatud juhatuse liikmete poolt (digitaalselt)

Maiold Vaik

Gerd-Rainer Luhalep

Andri Talts